

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Voorzitter en leden van het Sectoroverleg Defensie

Hoofddirectie Personeel

Bezoekadres:

Kalvermarkt 32
2511 CB Den Haag

Postadres:

MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

www.defensie.nl

Contactpersoon

Kol drs JB van der Kieft MA
jb.vd.kieft@mindef.nl
06-51191039

Datum 17 december 2021

Onderwerp Herzien tijdelijke ministeriële regeling vaccinatie COVID-19

Onze referentie

BS2021027259

Bijlagen

1. Concept MR
2. Advies CDIM
3. Appreciatie advies CDIM

Bij beantwoording datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

Met deze brief informeer ik u over het voornemen voor het herzien van de tijdelijke ministeriële regeling op basis waarvan Defensie aan een bepaalde groep militairen de verplichting kan opleggen zich te laten vaccineren tegen COVID-19 (SOD/21.0090). Dit betreft die militairen die voor vervulling van de dienst verblijven buiten Nederland en waarbij niet gevaccineerd zijn een verhoogd risico oplevert voor de inzetbaarheid van de krijgsmacht.

Ten aanzien van de vaccinatieplicht tegen COVID-19 is andermaal advies ingewonnen van de Commissie Deskundigen Immunisatie Militairen (CDIM), zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid van de WIM. Het CDIM adviseert in zijn advies van 18 oktober 2021 wederom om het COVID-19 vaccin niet op te nemen in het basispakket, maar in het aanvullend pakket of de Tijdelijke Regeling MR Vaccinatie COVID-19 te herzien. Hierbij moet zoveel mogelijk maatwerk worden geleverd, om inbreuk op onaantastbaarheid van het lichaam tot het noodzakelijke te beperken.

Defensie volgt het advies van de CDIM. In artikel 2 van de tijdelijke ministeriële regeling vaccinatie COVID-19 was al geregeld, dat de vaccinatieplicht kan worden opgelegd aan militairen die voor de vervulling van de dienst in bepaalde, door de minister aangewezen gebieden in het buitenland verblijven en waarbij niet-gevaccineerd zijn een verhoogd risico oplevert voor de inzetbaarheid van de krijgsmacht. Met de wijziging van artikel 2 wordt expliciet duidelijk gemaakt dat dit ook geldt voor:

- a. de direct daaraan gerelateerde periode van voorbereiding daarop;
- b. militairen die zijn aangewezen om binnen een vertrektermijn van vijf weken in een dergelijk gebied te kunnen worden ingezet;
- c. militairen die een opleiding volgen, oefenen en trainen in gebieden waar het gastland of de internationale oefenleiding vaccinatie verplicht heeft gesteld en geen alternatief voor vaccinatie voorhanden is;
- d. militairen die volgens een rooster of een roulatieschema zijn aangewezen om in het kader van (inter)nationale verplichtingen te worden ingezet in een gebied waar de verplichte vaccinatie voor aldaar ingezette eenheden is bepaald of daar waar na een landenadvies verplichte vaccinatie noodzakelijk is.

De Minister is conform de Wet immunisatie militairen verantwoordelijk voor het besluit of militairen, zoals genoemd in artikel 2 van deze wet, de verplichting tot vaccinatie wordt opgelegd. Het mandaat ter uitvoering van deze tijdelijke regeling wordt belegd bij de Hoofddirecteur Personeel.

Hoofddirectie Personeel

Datum

17 december 2021

Onze referentie

BS2021027259

Als de vaccinatie verplichtend wordt opgelegd is een verzoek tot vrijstelling van vaccinatie mogelijk op basis van artikel 5 of 6 van de Wet immunisatie militairen.

Bijgevoegd treft u mijn concept herziening tijdelijke MR vaccinatie COVID-19 met toelichting. In de bijlagen vindt u ter onderbouwing het advies van de CDIM en de appreciatie van dit advies van de Militair Geneeskundige Autoriteit.

De concepttekst van de herziening van de tijdelijke MR vaccinatie COVID-19 is gebaseerd op de gesprekken die wij als sociale partners hebben gevoerd over de herziening.

Na hervatting van het formele overleg zal - op verzoek van de Samenwerkende Centrales van overheidspersoneel in de sector Defensie (SCO-DEF) - overleg aangaande de tijdelijke vaccinatieregeling en de gevolgen gevoerd worden in het Sector Overleg Defensie. Ik geef mij er rekenschap van dat hierbij ook de aansprakelijkheidsaspecten in relatie tot de vaccinatie door de SCO-DEF geagendeerd zijn. Tot het moment dat dit overleg tot een uitkomst heeft geleid, zal er geen sprake zijn van rechtspositionele gevolgen in de vorm van structurele dienstongeschiktheid en daaraan gekoppeld ontslag. Dit laatste past immers niet bij de aard van een tijdelijke regeling. Aan betrokken militairen zal, indien noodzakelijk, door middel van maatwerk andere werkzaamheden worden opgedragen.

Ik wil u vragen om binnen 10 dagen naar hervatting van het overleg te reageren op de concept herziening tijdelijke MR vaccinatie COVID-19. Mede op basis van uw standpunt zal de Minister een afweging maken en een besluit nemen.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Voor deze

DE HOOFDDIRECTEUR PERSONEEL

W. Hoogendoorn

van Ministeriële regeling
2021, Hoofddirectie Personeel, nr. BS/2021027259

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Gelet op

- de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wet immunisatie militairen;
- artikel 12h, tweede lid, van de Wet ambtenaren defensie;
- en artikel 92 van het Algemeen militair ambtenarenreglement.

Gezien het advies van de Commissie Deskundigen Immunisatie Militairen (CDIM) van 18 oktober 2021

Besluit:

Artikel I

Artikel 2 van de Tijdelijke regeling vaccinatie COVID-19 komt als volgt te luiden:

Artikel 2

De verplichting, bedoeld in artikel 1, eerste lid, kan worden opgelegd aan militairen waarbij niet-gevaccineerd zijn een verhoogd risico oplevert voor de inzetbaarheid van de krijgsmacht en die:

- voor de vervulling van de dienst verblijven buiten Nederland, een direct daaraan gerelateerde periode van voorbereiding daarop inbegrepen; dan wel
- zijn aangewezen om binnen vijf weken te kunnen vertrekken naar het buitenland.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking op de dag na de datum van publicatie van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling wordt met toelichting in de Staatscourant gepubliceerd.

DE MINISTER VAN DEFENSIE,
voor deze
DE HOOFDDIRECTEUR PERSONEEL,

W. Hoogendoorn

Toelichting

Voor de regels betreffende de corona-maatregelen wordt door de minister van Defensie het regeringsbeleid gevolgd. Ten aanzien van vaccinatie tegen COVID-19 is dat vaccinatie op vrijwillige basis. Aan het militair personeel kan de minister onder bepaalde omstandigheden en vanwege het waarborgen van de inzet van de krijgsmacht een vaccinatie verplicht opleggen. Dit is geregeld in de Wet Immunisatie Militairen (WIM). Alvorens deze verplichting op te leggen kan de minister op grond van artikel 3 van de WIM een advies vragen aan een door hem ingestelde commissie van deskundigen.

De tijdelijke regeling vaccinatie COVID-19 (TRVC), gebaseerd op de WIM, geeft de mogelijkheid om mede ter bescherming van de militairen een verplichte vaccinatie op te leggen aan militairen die voor de vervulling van dienst verblijven buiten Nederland en waarbij niet-gevaccineerd zijn een verhoogd risico oplevert voor de inzetbaarheid van de krijgsmacht.¹

Ten aanzien van de vaccinatieplicht tegen COVID-19 is andermaal advies ingewonnen van de CDIM, zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid van de WIM. Het CDIM adviseert in zijn advies van 18 oktober 2021 het COVID-19 vaccin niet op te nemen in het basispakket maar in het aanvullend pakket of de Tijdelijke Regeling Vaccinatie Covid-19 te herzien. Hierbij moet zoveel mogelijk maatwerk worden geleverd, om inbreuk op onaantastbaarheid van het lichaam tot het noodzakelijke te beperken.

Sinds de inwerkingtreding van de TRVC is evenwel gebleken dat er situaties zijn waarvoor verduidelijking of een kleine uitbreiding noodzakelijk is in het belang van de bescherming van militairen en de inzetbaarheid van de krijgsmacht. Het advies om zoveel mogelijk maatwerk te leveren wordt hierbij in acht genomen. De wijziging van artikel 2 geeft hier invulling aan.

In artikel 2 was al geregeld dat de vaccinatieplicht wordt opgelegd aan militairen die voor de vervulling van de dienst in bepaalde, door de minister aangewezen, gebieden in het buitenland verblijven waarbij niet-gevaccineerd zijn een verhoogd risico oplevert voor de inzetbaarheid van de krijgsmacht. Door de wijziging wordt expliciet duidelijk gemaakt dat dit ook geldt voor direct daaraan gerelateerde periode van voorbereiding daarop. Hiermee wordt geborgd dat de volledig eenheid die deelneemt aan het betreffende opwerkprogramma ook daadwerkelijk op uitzending kan gaan.

De vaccinatieplicht geldt ook voor militairen die zijn aangewezen om binnen een vertrektermijn van vijf weken in een dergelijk gebied te kunnen worden ingezet.

De vaccinatieplicht wordt aldus ook toegepast voor opleiden, oefenen en trainen in gebieden waar het gastland of de internationale oefenleiding vaccinatie verplicht heeft gesteld en geen alternatief voor vaccinatie voorhanden is. Dit is een aanvulling op de bestaande praktijk.

De vaccinatieplicht gaat ook gelden voor militairen die volgens rooster of roulatieschema zijn aangewezen om in het kader van (inter)nationale verplichtingen te worden ingezet in een gebied waar de verplichte vaccinatie voor aldaar ingezette eenheden is bepaald of daar waar na een landenadvies verplichte vaccinatie noodzakelijk is.

---

¹ Zie tijdelijke regeling vaccinatie COVID-19, artikel 2.

De minister wijst de militairen en landen aan waarvoor met inachtneming van het bovenstaande een vaccinatieplicht zal gelden. Het besluit van de minister zal met waarborgen worden omkleed. Per dienstverrichting als hierboven bedoeld zal een afzonderlijk besluit worden genomen, gebaseerd op adviezen van het Hoofd Operationele Militaire Gezondheidszorg en het zgn. "landenadvies" van het CEAG. Het besluit zal aan het Sector Overleg Defensie en aan de betrokken militairen worden bekend gesteld.

DE MINISTER VAN DEFENSIE,
voor deze
DE HOOFDDIRECTEUR PERSONEEL,

W. Hoogendoorn

CONFIDENTIEEL

De Minister van Defensie
Door tussenkomst van de Militair Geneeskundige Autoriteit

Datum 18 oktober 2021
Betreft Advies CDIM omtrent Covid-19 vaccinatie in het basispakket

Hooggeachte heer,

BLUF

Vanwege operationeel belang is aan de Commissie Deskundigen Immunisatie Militairen (CDIM) advies gevraagd over opname van het COVID-19 vaccin in het basispakket. De Commissie adviseert u om EMA/FDA goedgekeurde SARS-CoV-2 vaccinaties niet in het basispakket op te nemen, maar in het aanvullende pakket danwel de "Tijdelijke regeling Vaccinatie COVID-19" te herzien.

Inleiding

In het uitgebrachte advies van 15 januari 2021 noemde de Commissie met inachtneming van de toenmalige stand van de wetenschap, de inbreuk op de grondrechtelijke beschermde persoonlijke integriteit in relatie tot de individuele gezondheidswinst en de te verwachten inzetbaarheidswinst van een algehele vaccinatieplicht voor militairen, disproportioneel. De conclusie destijds was om te adviseren de vaccinatie tegen COVID-19 op te nemen in het aanvullend pakket.

In het licht van de ontwikkelingen sinds bovengenoemd advies heeft de Commissie op uw verzoek opnieuw gekeken naar de voor- en tegenargumenten om vaccinatie tegen COVID-19 op te nemen in het basispakket, en daarmee verplicht te stellen voor alle militairen.

Context

Huidige basispakket

Conform de huidige Instructie Militaire Gezondheidszorg Autoriteit bestaat het basispakket uit vaccinaties tegen ziekten met een evidente incapaciterende werking voor militairen of de defensieorganisatie, op grond van advies van de CDIM. In tegenstelling tot het basispakket bestaat het aanvullende pakket uit vaccins welke op indicatie verplicht kunnen worden gesteld.

Defensie Gezondheidszorg

Organisatie

Commissie Deskundigen
Immunisatie Militairen
Voorzitter

Locatie

Doorn - Mrc Aardenburg
Korte Molenweg 3
Doorn

Postadres

Postbus 90004
3509 AA UTRECHT
MPC 55A

Dossierhouder

LKOL Drs. E. Boers
Sr Adv A&G Arts Occ Health

T +31 0343598678
MDTN DSN 620 678
M 06 83626968
E.Boers.01@mindef.nl

www.defensie.nl/dosco

Datum

18 oktober 2021

Aantal bijlagen

1

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

Huidige COVID-19 vaccinatiegraad

De huidige vaccinatiegraad binnen Defensie verschilt per eenheid. Er zijn geen signalen dat deze sterk afwijkt van de huidige, redelijk hoge vaccinatiegraad van de Nederlandse bevolking.

Afweging

Effect opname in het basispakket

- Hoewel individuen nog besmet en ziek kunnen worden na vaccinatie, worden ze wel zo goed mogelijk beschermd tegen ernstige ziekte en overlijden door COVID-19.
- Bij een niet voorziene inzet is de bescherming hoger omdat vrijwel alle militairen al ingeënt zijn.
- Hoewel na vaccinatie individuen nog ziek kunnen worden, zijn kwetsbare personen binnen Defensie – soms ook voorkomend binnen de groep uit te zenden militairen – beter, maar niet volledig beschermd.

Effect opname in het aanvullende pakket

- De onaantastbaarheid van het menselijk lichaam (Art. 11 GW) hoeft niet geschonden te worden om te beschermen tegen een voor het gemiddelde militaire individu niet bedreigende aandoening; dit verhoudt zich met de keuze van de andere vaccinaties uit het basispakket.
- De mogelijkheid tot het leveren van maatwerk. Alleen militairen die blootgesteld worden aan het risico van suboptimale geneeskundige ondersteuning tijdens inzet, of die om redenen van een verminderde inzetbaarheid of een verminderd voortzettingsvermogen voor verplichting in aanmerking komen, worden gevaccineerd. Anderen, zoals bijvoorbeeld reservisten waarop het basispakket ook van toepassing is hoeven dan niet onnodig verplicht gevaccineerd te worden.
- Het beleid van defensie is/blijft in lijn met het beleid van andere (civiele) werkgevers in Nederland, waarbij vaccinatie niet verplicht is. Ook onze Europese militaire partners kennen (voor zover dezerzijds bekend) geen algemene vaccinatieplicht tegen COVID-19.
- De logistieke uitvoerbaarheid van de vaccinatie blijft ongewijzigd. Bij een eventuele verplichting militairen te vaccineren en t.z.t. te revaccineren, is Defensie afhankelijk van het RIVM voor beschikbaarheid van de vaccins en volgt de nationale richtlijnen.

Conclusie

Na weging komt de CDIM tot het advies om het COVID-19 vaccin niet in het basispakket op te nemen, maar in het aanvullende pakket danwel de "Tijdelijke regeling Vaccinatie COVID-19" te herzien. Doorslaggevend hierbij is de mogelijkheid tot het leveren van maatwerk, zodat de onaantastbaarheid van het menselijke lichaam niet meer dan noodzakelijk

wordt geschonden Waar nodig kan verplicht worden overgegaan tot vaccinatie.

De CDIM benadrukt dat het alle inspanningen om tot een zo hoog mogelijke vrijwillige vaccinatiegraad te komen ten zeerste ondersteunt.

Actualisatie advies

Als de stand der wetenschap nieuwe inzichten geeft, zal de CDIM wederom bijeenkomen voor een geactualiseerd advies.

Namens de Commissie Deskundigen Immunisatie Militairen,
Hoogachtend,

Prof. dr. Marcel Levi

Defensie Gezondheidszorg

Organisatie

Commissie Deskundigen

Immunisatie Militairen

Voorzitter

Datum

18 oktober 2021

Defensie Ondersteuningscommando
Ministerie van Defensie

Georganiseerd overleg sector Defensie	
SOD	
Verzonden	17-12-2021
Briefnummer	SOD/ZL.0585 bijl3
Zaaknummer	ZD.200.1
Status	☐ Behandelen ☐ Informatie
X Pieptermijn 10 werkdagen na hervatting van het overleg	

Aan: De Minister van Defensie
Dtv de Commandant der Strijdkrachten en de Hoofddirecteur Personeel

**Defensie Gezondheidszorg
Organisatie**

Locatie
Utrecht - Kromhoutkazerne
Herculeslaan 1
Utrecht

Postadres
Postbus 90004
3509 AA UTRECHT
MPC 55A

Dossierhouder
CDR (AR) R.W. Blom
C-DGO

T +31 30 2184628
M +31 6 53357168
RW.Blom.01@mindef.nl

www.defensie.nl/dosco

Onze referentie
DOSCO/2021043154

Datum
21 oktober 2021

Bijlage
Nota Advies CDIM omtrent
Covid-19 vaccinatie in het
basispakket d.d. 18 oktober
2021 (BS2021022472)

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

nota

Appreciatie MGA bij advies CDIM over opnemen Covid-19
vaccinatie in het basispakket

In januari van dit jaar ontving u van de CDIM een eerste advies over het toepassen van de Covid-19 vaccinatie bij militairen. In dit advies werd aangegeven dat er onvoldoende reden bestond de ziekte op te nemen in de algemene lijst waartegen elke militair gevaccineerd behoort te zijn (het basispakket genoemd). Wel werd opname in de aanvullende lijst geadviseerd. U heeft daar invulling aan gegeven door de "Tijdelijke Regeling Vaccinatie Covid-19" vast te stellen.

Op mijn verzoek heeft de CDIM dit advies heroverwogen binnen de context van de huidige stand van de wetenschap, de voortgang van de pandemie en de maatschappelijke ontwikkelingen. De CDIM adviseert opnieuw om te kiezen voor opname in de aanvullende lijst dan wel een herziene versie van de tijdelijke regeling vaccinatie Covid-19.

Ik adviseer om Covid-19 niet onder te brengen in de aanvullende lijst. De eerste reden is omdat de situatie rond Covid-19 nog alles behalve stabiel is en het beleid in de toekomst nog bijgesteld kan worden, ten tweede omdat de bijzondere situatie rond Covid-19 een meer uitgebreide regeling vraagt, omdat het criterium van het endemisch voorkomen in de huidige pandemie niet is toe te passen, zoals dat voor de aanvullende lijst wel is vastgelegd in de Regeling Immunisatie Militairen.

Derhalve ligt een bijstelling van de tijdelijke regeling meer voor de hand. Een aanzet hiervoor is reeds gegeven in het geadviseerde besluit in de nota met nummer BS 2021019891 d.d. 11 september. De in de nota genoemde situaties waarin verplicht gevaccineerd mag worden vallen allen onder het hoofddoel van de Wet immunisatie militairen te weten 'het voorkomen van optreden of verspreiding van ziekten' (art. 3 lid 1). Tevens biedt de Regeling Immunisatie Militairen de mogelijkheid om vaccinaties te verplichten indien dit voor het uitoefenen van de dienst noodzakelijk is. Deze beperkt zich dus niet tot operationele inzet. Tevens maakt de

voorgestelde regeling maatwerk mogelijk waardoor verplichtingen alleen ontstaan als ze noodzakelijk zijn. Daarmee is de voorgestelde regeling in lijn met het advies van het CDIM.

**Defensie Gezondheidszorg
Organisatie**

Onze referentie
DOSCO/2021043154

Datum
21 oktober 2021

DE MILITAIR GENEESKUNDIGE AUTORITEIT

R.W. Blom
Commandeur-arts

Bezoekadres
Hertogswetering 159
3543 AS Utrecht

Postadres
Postbus 9124
3506 GC Utrecht

T 085 - 8900 470
E info@afmp.nl
I www.afmp.nl

Aan:
Voorzitter en leden van het SOD
d.t.v. secretariaat CAOP
Postbus 556
2501 CN Den Haag

Datum
21 december 2021

Uw kenmerk
SOD/21.0585

telefoonnummer

Ons kenmerk
2021/SCO/RS8

Onderwerp
Herzien tijdelijke ministeriële regeling vaccinatie COVID-19

Bijlage(n)
Geen

Geachte Voorzitter,

Naar aanleiding van uw brief met bijlagen met bovengenoemd kenmerk d.d. 17 december 2021, kan ik u namens de samenwerkende centrales van overheids personeel bij de sector Defensie (SCODef) over haar standpunt informeren.

Ondanks het opgeschorte formele overleg van het sectoroverleg Defensie, hebben wij vanwege de belangen die daarmee gemoeid zijn voor zowel het personeel als de organisatie als sociale partners op andere wijze een aantal gesprekken gevoerd over een herziening van de tijdelijke ministeriële regeling vaccinatie COVID 19.

In uw aanbiedingsbrief waarborgt u dat zodra het formele overleg door de SCODef weer is hervat, nog nader formeel overleg over deze tijdelijke ministeriële regeling gevoerd zal worden samen met een aantal daarmee samenhangende voor de SCODef belangrijke zaken, zoals de aansprakelijkheid en eventuele rechtspositionele en/of arbeidsrechtelijke gevolgen, zonder dat dit in de tussentijd tot dienstongeschiktheid en/of ontslag zal leiden voor militairen die zich niet willen laten vaccineren.

Vanwege deze waarborgen en het feit dat de SCODef zich voldoende herkennen in de aangeboden regeling als een juiste weergave van de door ons over deze regeling gevoerde gesprekken, laat ik u weten dat de SCODef geen gebruik zullen maken van de mogelijkheid om piepen.

Namens de SCODef,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

R.W. Schilperoort
Bestuurder ACOP